Stuk **629** (2005-2006) – Nr. 1

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

19 december 2005

ONTWERP VAN DECREET

tot bekrachtiging van het reglement van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap

INHOUD

Blz.

Memorie van toelichting 3

Voorontwerp van decreet 11

Advies van de Vlaamse Onderwijsraad 15

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 23

Advies van de Raad van State 27

Ontwerp van decreet 33

Bijlage: Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap 37

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. ALGEMEEN

1. Met de ondertekening van de Bolognaverklaring op 19 juni 1999 namen initieel 31 Europese ministers bevoegd voor hoger onderwijs het engagement om te streven naar een Europese hogeronderwijsruimte, zonder afbreuk te doen aan de culturele diversiteit die Europa kenmerkt. Zo werd een proces geïnitieerd om aan het Europese hoger onderwijs een transparante undergraduate-/graduate-structuur te geven en om een Europese dimensie in kwaliteitszorg te ontwikkelen.

   Tijdens de ministeriële opvolgconferentie te Praag op 19 mei 2001 is het belang onderstreept van Europese samenwerking op het terrein van de kwaliteitszorg en de ontwikkeling van accreditatiesystemen. Met het 'Structuurdecreet' (Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen) werd het regelgevend kader gecreëerd voor de invoering van de bachelor-/masterstructuur en de accreditatie in het hoger onderwijs.

   Het Structuurdecreet definieert accreditatie als een keurmerk, verleend door een (internationaal) orgaan, dat aangeeft dat een opleiding aan bepaalde kwalitatieve maatstaven (de zogenaamde 'generieke kwaliteitswaarborgen') voldoet. De accreditatie wordt nadrukkelijk ingeschakeld als sluitstuk van het bestaande visitatiestelsel.

   Internationale samenwerking op het vlak van accreditatie en kwaliteitszorg verhoogt de objectiviteit, de transparantie en het draagvlak ervan. Een transnationaal systeem van accreditatie kan daarenboven in hoge mate bijdragen aan de internationale vergelijkbaarheid van de bachelors- en mastersopleidingen.

2. De Vlaamse Gemeenschap en Nederland hebben van meet af aan gekozen om samen te werken. Deze samenwerking werd structureel en juridisch verankerd in het 'Accreditatieverdrag' (Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en Vlaamse hoger onderwijs, ondertekend te Den Haag op 3 september 2003 en bekrachtigd bij decreet van 2 april 2004).

   Het Accreditatieverdrag roept de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (verder: 'NVAO') in het leven. De NVAO wordt belast met de taak om zowel de Nederlandse als de Vlaamse opleidingen in het hoger onderwijs te accrediteren. De NVAO heeft daarenboven de taak om aanvragen voor nieuwe opleidingen te toetsen op de potentiële aanwezigheid van de nodige basiskwaliteit (die in de Vlaamse Gemeenschap gemeten wordt aan de hand van de generieke kwaliteitswaarborgen).

3. Het Accreditatieverdrag vormt een eerste stap in een progressie naar de wederzijdse erkenning van accreditaties én van diploma's en graden over de landsgrenzen heen.

2. REGELGEVING OMTRENT DE TAAKUITOEFENING VAN DE NVAO

2.1. Algemeen

4. Het Accreditatieverdrag vormt de grondslag voor wat een 'beheerste internationalisering' op het vlak van accreditatie en toets nieuwe opleiding zou kunnen worden genoemd.

   Enerzijds wordt de NVAO geregeld door rechtsnormen in de internationale rechtsorde, waaronder het Accreditatieverdrag zelf, bepaalde operationele beoordelingsregels van de NVAO (het zogenaamde 'Accreditatiekader' en 'Toetsingskader'), en bepaalde door de NVAO vastgelegde werkingsregelen.

   Anderzijds kunnen de nationale regelgevers in eigen regelgeving accenten leggen wat betreft sommige aspecten van de organisatie en werking van de NVAO. Het Vlaams Parlement heeft die eigen accenten verankerd in het Structuurdecreet. Op een beperkt aantal punten worden daarbij delegaties van regelgevende bevoegdheid verleend aan de NVAO, op voorwaarde dat de door de NVAO uitgewerkte regelingen door het parlement of de regering worden bekrachtigd.

5. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de verschillende rechtsnormen die van toepassing

zijn op de taakuitoefening van de NVAO. Dat overzicht is van belang om hoogte te krijgen van de precieze reikwijdte van voorliggend decreet, en de situering daarvan in het groter geheel van regelgeving omtrent accreditatie en toets nieuwe opleiding.

2.2. Regelgeving op het vlak van accreditatie en de toets nieuwe opleiding Accreditatiekader en Toetsingskader

6. Het Accreditatieverdrag organiseert de NVAO als internationale openbare dienst, waaraan een voldoende kritische massa aan beoordelings- en toetsingstaken wordt opgedragen.

   De NVAO wordt belast met het uitvoeren van de accreditatieprocedure en de toets nieuwe opleiding.

   Via artikel 10 van het Accreditatieverdrag krijgt de NVAO ook de bevoegdheid om de door het Vlaams Parlement vastgelegde kwaliteitscriteria (de zogenaamde. 'generieke kwaliteitswaarborgen', uitgewerkt in artikel 58 van het Structuurdecreet) te operationaliseren in een Accreditatiekader en een Toetsingskader. Die kaders worden slechts van toepassing in de Vlaamse Gemeenschap nadat zij een uitvoeringsmachtiging hebben gekregen van de Vlaamse Regering. Dat is gebeurd op 16 september 2005. De regering heeft daarbij nagegaan of de kaders zich wel degelijk beperken tot de operationalisering van de decretaal omschreven generieke kwaliteitswaarborgen.

7. Zowel de uitvoerende taken van de NVAO (het feitelijk doorvoeren van de accreditatieprocedure en de toets nieuwe opleiding) als de opdracht om een Accreditatie- en een Toetsingskader uit te werken, passen in het kader van artikel 34 van de Grondwet. Dat artikel bepaalt dat de Staat, de Gemeenschappen en Gewesten "door een verdrag of door een wet (of decreet)" beslissingsbevoegdheid kunnen toekennen aan internationale of supranationale instellingen.

8. Het feit dat de ontwikkeling van de kaders door het Accreditatieverdrag aan de NVAO wordt voorbehouden, betekent dat de regering bij de beslissing om (al dan niet) een uitvoeringsmachtiging aan deze kaders te verlenen, zelf geen wijzigingen aan de kaders kan aanbrengen. De kaders blijven na het verlenen van een uitvoeringsmachtiging overigens het karakter van NVAO-regeling behouden; zij verkrijgen door de machtiging niet het karakter van besluit van de Vlaamse Regering.

Vlaamse regelgeving

9. Het Accreditatieverdrag omschrijft een bepaalde ruimte waarbinnen de Nederlandse en Vlaamse regelgevers autonoom en afzonderlijk regelingen aangaande accreditatie en toets nieuwe opleiding kunnen aannemen.

   De toelichtende nota bij het Accreditatieverdrag vat de kern van die eigenstandige reguleringsbevoegdheid:

   "De eisen waar een opleiding voor wat betreft kwaliteit en niveau aan moet voldoen en de te volgen procedures, worden door beide landen afzonderlijk bij of krachtens wet of decreet vastgesteld."

10. De Vlaamse decreetgever heeft in de artikelen 9quinquies, 9sexies en 57 tot en met 62 van het Structuurdecreet de kwaliteitscriteria, methodologie en procesvoortgang inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding neergelegd, evenals de met accreditatie en toets nieuwe opleiding verbonden maatregelen van preventieve rechtsbescherming (beginselen van behoorlijk bestuur) en rechtsbescherming a posteriori (beroepsprocedures tegen beslissingen van de NVAO).

    Deze bepalingen omvatten op sommige punten de opdracht aan de NVAO om een aantal regelingen nader uit te werken[1]. Het spreekt vanzelf dat de decreetgever bij het verlenen van dit soort delegaties gebonden is door het grondwettelijke legaliteitsbeginsel in onderwijsaangelegenheden, dat voorschrijft dat essentiële

[1] Artikel 1, tweede lid, van het Accreditatieverdrag voorziet in de mogelijkheid van aanvullende opdrachten aan de NVAO.

aspecten van de onderwijsinrichting, -erkenning of -subsidiëring door de decreetgever zelf worden geregeld.

11. Vanuit die filosofie onderkent het Structuurdecreet drie soorten delegaties van regelgevende bevoegdheid:

– **Delegaties omtrent essentiële aspecten met betrekking tot accreditatie en toets nieuwe opleiding. Inzake dergelijke aspecten moeten de NVAO-regelingen door het Vlaams Parlement worden bekrachtigd.**

Het Structuurdecreet heeft deze systematiek ingeschreven op advies van de Raad van State, Afdeling Wetgeving[2], voor wat betreft de omschrijving van de bestuursbeginselen die door de NVAO in acht moeten worden genomen (artikel 9quinquies), en van de wijze waarop instellingsbesturen bezwaren en opmerkingen kunnen formuleren over ontwerpen van accreditatiebesluiten en-rapporten c.q. toetsingsrapporten die hun door de NVAO worden bezorgd (artikel 59, §2, tweede lid en artikel 62, §7, derde lid).

Door de bekrachtiging krijgen de voorgestelde NVAO-regelingen kracht van decreet; de voorstellen van de NVAO moeten dan ook beantwoorden aan de nauwkeurigheidsgraad die voorgeschreven wordt door het grondwettelijk legaliteitsbeginsel. De decreetgever kan bij de bekrachtiging uiteraard alle wijzigingen aanbrengen die hij nodig acht.

Voorliggend decreet moet in dit licht worden gezien; het bevat de bekrachtiging van de bestuursbeginselen, zoals deze doorwerken in de accreditatie- en toetsingsprocedure van de NVAO.

– **Delegaties omtrent aangelegenheden die reeds voldoende decretaal geregeld zijn, maar waarbij de decreetgever het toch nodig heeft geacht om te voorzien in een toetsing door de Vlaamse Regering.**

Het Structuurdecreet schrijft voor dat de NVAO de methodologische regelen die bij een toets nieuwe opleiding in acht worden genomen, vastlegt in een reglement dat ter bekrachtiging aan de regering moet worden voorgelegd (artikel 62, §7, tweede lid).

Door de bekrachtiging krijgen de voorgestelde NVAO-regelingen kracht van besluit van de Vlaamse Regering.

Het reglement ter zake werd bekrachtigd bij regeringsbesluit dd. 16 september 2005 (B.S. 22 november 2005).

– **Delegaties omtrent aangelegenheden die louter technisch zijn, of reeds voldoende decretaal geregeld zijn.**

Het Structuurdecreet bepaalt dat de NVAO de formele vereisten die aan de aanvraagdossiers worden gesteld, verankert in een reglement (artikel 57bis, §1 en artikel 62, §6, tweede lid). In dat reglement moet ook worden aangegeven hoe gebreken in de aanvraagdossiers kunnen worden geremedieerd.

Artikel 57bis, §2, derde lid, 3°, van het structuurdecreet bepaalt dat elk evaluatieorgaan dat optreedt ten aanzien van visitaties in niet-ambtshalve geregistreerde instellingen[3], een erkenning door de NVAO behoeft. Het structuurdecreet omvat de opdracht om daaromtrent een NVAO-reglement op te stellen. Dit reglement moet in principe niet worden bekrachtigd, behoudens voor wat betreft die aspecten die concreet invulling geven aan beginselen van behoorlijk bestuur (zie eerste streep).

---

[2] R.v.St., Afd. Wg., Advies 36.446/1 van 27 januari 2004, Parl.St., Vl. Parl., 1960/3, 9.

[3] Het Structuurdecreet onderscheidt ambtshalve geregistreerde instellingen (universiteiten, hogescholen, het Instituut voor Tropische Geneeskunde, de Vlerick Leuven Gent Management School, de Evangelische Theologische Faculteit te Heverlee en de Universitaire Faculteit voor protestantse godgeleerdheid te Brussel) en geregistreerde instellingen, die bij de regering een bijzondere registratieprocedure moeten doorlopen (conform artikel 8 van het Structuurdecreet).

2.3. Regelgeving op het vlak van de organisatie en werking van de NVAO

Bestuursreglement

12. Het Accreditatieverdrag geeft de NVAO een stuk autonome regelgevingsbevoegdheid op het vlak van de eigen organisatie. Die organisatie wordt vastgelegd in het Bestuursreglement van de NVAO en in de eventueel daaruit voortvloeiende uitvoerende reglementen.

    De overheidscontrole op de vastlegging van het Bestuursreglement gebeurt via het verdragsrechtelijk voorziene Comité van Ministers.

Eigenstandige reguleringsbevoegdheid van de NVAO

13. De aspecten van de werking van de NVAO die niet onmiddellijk betrekking hebben op het beslissingsproces en het voortgangstraject inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding, worden ingevolge het Accreditatieverdrag niet inhoudelijk geregeld door de Verdragspartijen afzonderlijk. De NVAO is in dit opzicht onderworpen aan het internationaal recht, meer in het bijzonder de (regionaal ingevulde) internationale algemene rechtsbeginselen[4].

    De internationale rechtspraak en rechtsleer hebben bevestigd dat een internationale openbare dienst zoals de NVAO deze beginselen mag verbijzonderen in eigen werkingsregelen, zelfs indien daaromtrent geen uitdrukkelijke machtiging in het oprichtingsverdrag wordt gegeven[5].

    Om die reden beschikt de NVAO over een reglement waarbij de bestuurlijke contacten met het publiek worden geregeld, wat de NVAO-werking naar instellingen in de Vlaamse Gemeenschap betreft.

    Dit reglement omvat de modaliteiten van het inzagerecht in bestuursdocumenten die door de NVAO worden aangehouden (conform de principes van het decreet openbaarheid bestuur), het klachtrecht inzake de werking van de NVAO (conform de principes van het Vlaamse klachtendecreet) en het algemeen recht op bijstand of vertegenwoordiging door een raadsman in de relaties met de NVAO[6].

    Bedoeld reglement situeert zich in de internationale rechtsorde en dient niet bij Vlaams decreet of besluit te worden bekrachtigd.

2.4. Bekendmaking van de regelgeving aan de gebruikers

14. De NVAO heeft de verschillende regelgevende teksten samengebracht in drie verschillende 'handleidingen' die als leidraad dienen voor de gebruikers.

    Het betreft handleidingen op het vlak van:

    – de erkenning van evaluatieorganen;

    – de accreditatieprocedure;

    – de procedure 'toets nieuwe opleiding'.

3. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING VAN HET TE BEKRACHTIGEN REGLEMENT

15. De NVAO heeft bij het uitwerken van de verschillende bestuursbeginselen aansluiting gezocht bij de bestaande Vlaamse regelgeving, rechtspraak en doctrine op het vlak van het behoorlijk bestuur. Daarbij is tevens gezocht naar bepalingen die niet haaks staan op de Nederlandse Algemene wet bestuursrecht, waardoor contradicties binnen de Nederlands-Vlaamse organisatie vermeden worden.

    Een artikelsgewijze bespreking van het reglement volgt hieronder:

Artikel 1

Dit artikel omvat een korte schets van gehanteerde begrippen.

---

4 H. G. SCHERMERS en N. M. BLOKKER, International Institutional Law, Boston/Leiden, Martinus Nijhoff, 2003, §1575.

5 K. SKUBISZEWSKI, "Enactment of Law by International Organisations", 41 BYIL (1965-66), 226-232.

6 Aldus ook buiten het geval van de bijstand of vertegenwoordiging in het kader van een bezwarenprocedure omtrent een ontwerp van accreditatiebesluit of van toetsingsrapport (zoals bedoeld in het door dit decreet bekrachtigde reglement).

Artikel 2

Dit artikel duidt het toepassingsgebied van het reglement.

Artikelen 3 tot en met 5

Deze bepalingen omvatten verregaande waarborgen op het vlak van de objectiviteit van de bestuursleden van de NVAO. De gevallen waarin de bestuursleden zich van een beraadslaging en beslissing moeten onthouden, worden duidelijk vermeld.

Op te merken valt dat deze bepalingen omtrent onafhankelijkheid en onpartijdigheid samen gelezen moeten worden met:

– het Accreditatiekader, waarin de objectiviteit van visitatiecommissies omschreven wordt;

– het Reglement tot bepaling van methodologische regelen voor de uitvoering van de toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap, waarin aandacht wordt besteed aan de objectiviteitscriteria in hoofde van deskundigen die een adviesrapport voorbereiden over voorgestelde nieuwe opleidingen (op grond van dit adviesrapport redigeert de NVAO een toetsingsrapport). Deze objectiviteitscriteria stemmen overeen met deze uiteengezet in artikel 4 van het voorliggende reglement.

Artikel 5 omschrijft de wijze waarop instellingsbesturen een wrakingsverzoek met betrekking tot een bestuurslid van de NVAO kunnen indienen. Deze bepaling moet in verband worden gebracht met artikel 2.4, tweede lid van het Bestuursreglement van de NVAO:

“De organisatie houdt van alle leden van het bestuur een register bij waarin hun nevenfuncties zijn vermeld en plaatst een overzicht hiervan op de website van de organisatie. Het register ligt ten kantore van de organisatie voor eenieder ter inzage”.

Het wrakingsverzoek wordt behandeld door de niet door het verzoek getroffen bestuursleden van de NVAO. Naar gelang de delegatieregeling in de schoot van de NVAO gaat het om de leden van het algemeen bestuur dan wel van het dagelijks bestuur.

Artikel 6

In functie van de zorgvuldige totstandkoming van toetsingsrapporten wordt aangegeven dat een voorafgaand deskundigenadvies (‘adviesrapport’) moet worden opgemaakt. Dit advies moet (ten minste) berusten op domeinspecifieke deskundigheid, pedagogische deskundigheid en evaluatiedeskundigheid. In een streven naar terminologische coherentie, wordt hier dezelfde terminologie gebruikt als in het VLIR/VLHORA-protocol op het vlak van de samenstelling van de visitatiecommissies.

De verder te hanteren methodologie bij de totstandkoming van een toetsingsrapport, wordt vastgelegd in het hierboven geciteerde Reglement tot bepaling van methodologische regelen voor de uitvoering van de toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap.

Artikelen 7 tot en met 9

In het kader van het zorgvuldigheidsbeginsel omschrijven deze artikelen de beslisregels die bij het vaststellen van een accreditatiebeslissing of een toetsingsrapport moeten worden gerespecteerd.

Deze beslisregels schrijven duidelijk voor op welke wijze sterktes en zwaktes van een opleiding elkaar kunnen compenseren. Een gelijkaardige regeling voor de beoordeling van de opleidingen door de visitatiecommissies is terug te vinden in het visitatieprotocol van de VLIR en de VLHORA.

Artikel 10

Om de consistentie van de besluitvorming in de schoot van de NVAO te bewaken, wordt vereist dat de NVAO een systeem van interne kwaliteitszorg opzet en naleeft. Uiteraard wordt daarbij uitgegaan van de zogenaamde ‘European Standards for External Quality Assurance Agencies’.

Artikelen 11 tot en met 13

Deze bepalingen impliceren dat voor uitvoerbare beslissingen voorafgaand aan een accreditatiebeslissing of het vaststellen van een toetsingsrapport, de

beginselen van de Formele Motiveringswet moeten worden gerespecteerd. Een voorbeeld van zo'n voorafgaande beslissing is de vaststelling dat een externe beoordeling door een visitatiecommissie manifest onzorgvuldig is en geen grond kan vormen voor een accreditatie.

De beginselen van de Formele Motiveringswet worden evenwel verstrengd op het niveau van de motivering van een accreditatiebeslissing (in het accreditatierapport) of van een toetsingsrapport. Voorgeschreven wordt dat deze motiveringen aangeven op welke wijze alle in de Kaders opgenomen evaluatiecriteria werden toegepast.

Het is evident dat het begrip 'uitvoerbare beslissing' moet worden geïnterpreteerd in de zin van de Formele Motiveringswet, alwaar het gaat om eenzijdige rechtshandelingen met individuele strekking en die beoogt rechtsgevolgen te hebben voor bestuurden of voor een ander bestuur. De NVAO-beslissingen inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding hebben uiteraard steeds individuele strekking, daar zij gericht zijn op een specifieke (voorgestelde) opleiding van een specifieke instelling.

Artikel 14

Deze bepaling regelt de modaliteiten van de bekendmaking van toetsingsrapporten.

De bekendmaking van accreditatierapporten wordt reeds geregeld door artikel 9sexies van het Structuurdecreet (publicatie bij uittreksel in het Staatsblad en door integrale publicatie op de website van de NVAO).

Op het vlak van de openbaarheid van bestuur moet ter aanvulling ook worden verwezen naar hierboven genoemd NVAO-reglement inzake de bestuurlijke contacten met het publiek wat de werking naar instellingen in de Vlaamse Gemeenschap betreft. Dat reglement omvat een algemene regeling inzake openbaarheid van bestuur die nauw aanleunt bij het Vlaamse decreet ter zake.

Artikel 15

De bepaling omvat het principe dat (ontwerp)beslissingen van de NVAO aan een instellingsbestuur betekend worden met vermelding van de bezwaar- en/of beroepsmogelijkheden.

Artikelen 16 tot en met 20

Het Structuurdecreet bepaalt dat instellingsbesturen bezwaren en opmerkingen kunnen overmaken omtrent ontwerpen van accreditatiebesluit c.q. toetsingsrapport. Deze werkwijze, voorafgaand aan een definitieve beslissing, biedt het grote voordeel dat snel en adequaat op de bezwaren en opmerkingen van betrokkenen kan worden ingespeeld, zonder dat een juridiserend beroep tegen een definitieve beslissing moet worden ingesteld.

'Opmerkingen' zijn technisch van aard en kunnen steeds worden overgemaakt, zonder bijzondere vormvereisten.

'Bezwaren' betreffen de grond van de zaak en om die reden omkleden de artikelen 16 tot en met 20 de bezwarenregeling met bijzondere waarborgen.

Gelet op de complexiteit van de betrokken dossiers en de noodzaak van een zorgvuldige argumentatie, wordt bepaald dat de bezwaren schriftelijk dienen te worden overgemaakt[7].

Over de bezwaren wordt blijkens de NVAO-handleidingen door een objectief adviescollege een juridisch en inhoudelijk advies opgesteld. De NVAO beslist op grond van dit advies.

De regeling schrijft ook voor dat een instellingsbestuur zich ter gelegenheid van een bezwaarprocedure moet kunnen laten bijstaan of vertegenwoordigen door een raadsman. Elke vertrouwenspersoon kan optreden als raadsman. Van een niet-advocaat(-stagiair) die niet samen met de betrokken (rechts)persoon verschijnt, kan wel een geschreven volmacht worden verlangd.

---

[7] Er moet vastgesteld worden dat voldaan is aan de criteria vooropgesteld door H. FRIENDLY : "*Determination whether or not an oral hearing is required should depend on the susceptibility of the particular subject matter to written presentation, on the ability of the complainant to understand the case against him and to present his arguments effectively in written form and on the administrative costs.*" (gecit. in C. BERX, Rechtsbescherming van de burger tegen de overheid, Antwerpen, Intersentia, 2000, 407).

Artikel 21

De bepaling omschrijft wanneer een NVAO-beslissing kan worden ingetrokken. Zij stelt zich op het in het Belgisch administratief recht gebruikelijke standpunt dat:

– regelmatig genomen beslissingen niet kunnen worden ingetrokken;

– onregelmatig genomen beslissingen kunnen worden ingetrokken in de periode waarin beroep tegen deze beslissingen kan worden aangetekend, en desgevallend in de periode waarin zo'n beroep hangend is.

Artikel 22

Dit artikel regelt de bekendmaking van het reglement. Voor de opname in het Belgisch Staatsblad kan een rechtsgrond worden gevonden in artikel 9sexies, §1, tweede lid van het Structuurdecreet.

Artikel 23

Deze bepaling regelt de inwerkingtreding van het reglement.

4. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING VAN HET ONTWERPDECREET

Artikel 1

Deze bepaling schetst het decreet in zijn grondwettelijke context.

Artikel 2

Deze bepaling bekrachtigt het NVAO-reglement. Door de bekrachtiging verkrijgt het reglement kracht van decreet.

De formulering van het artikel verhindert dat de bekrachtigde tekst impliciet door de NVAO gewijzigd wordt door latere aanpassingen van het reglement. De tekst wordt 'geclicheerd': enkel de tekst zoals die is aangenomen door het Bestuur van de NVAO, wordt bekrachtigd. Voor latere wijzigingen is in principe een nieuwe bekrachtiging noodzakelijk.

Artikel 3

Deze bepaling regelt de inwerkingtreding van het decreet. De datum stemt overeen met de dag bepaald voor de inwerkingtreding van het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en het Vlaamse hoger onderwijs, ondertekend te Den Haag op 3 september 2003.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

tot bekrachtiging van het reglement van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap

De Vlaamse Regering,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

Besluit:

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Het als bijlage bij dit decreet gevoegde reglement van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap, zoals aangenomen op 14 februari 2005, wordt bekrachtigd.

Artikel 3

De bepalingen van dit decreet hebben uitwerking met ingang van de dag bepaald voor de inwerkingtreding van het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en het Vlaamse hoger onderwijs, ondertekend te Den Haag op 3 september 2003.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

Stuk **629** (2005-2006) – Nr. 1

VLOR
Vlaamse Onderwijsraad

ADVIES
Raad Hoger Onderwijs
14 juli 2005
RHO/IDR/ADV/002

Avies over het voorontwerp van decreet tot bekrachtiging van het reglement van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van de hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap

Advies over het voorontwerp van decreet tot bekrachtiging van het reglement van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van de hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap

1 Situering

Op 5 juli 2005 verzocht de heer F. Vandenbroucke, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, de Vlaamse Onderwijsraad om advies uit te brengen over het bovenvermelde voorontwerp van decreet. De Raad Hoger Onderwijs besprak dit advies in zijn vergadering van 14 juli 2005. Hij keurde dit advies goed in aanwezigheid van 13 stemgerechtigde leden.

2 Toelichting bij het voorontwerp van decreet

Op 3 september 2003 in Den Haag ondertekenden de Vlaamse en de Nederlandse minister bevoegd voor hoger onderwijs het verdrag over de accreditatie van opleidingen in het Vlaamse en Nederlandse hoger onderwijs (bekrachtigd bij decreet van 2 april 2004). Dit verdrag roept de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) in het leven.

De NVAO wordt belast met de taak om zowel de Nederlandse als Vlaamse opleidingen in het hoger onderwijs te accrediteren (bij wijze van sluitstuk van het bestaande visitatiestelsel) en om bij aanvragen voor nieuwe opleidingen te toetsen of de nodige basiskwaliteit aanwezigheid zal (kunnen) zijn (de zogenaamde "toets nieuwe opleidingen").

Enerzijds wordt de bevoegdheid en werking van de NVAO geregeld door rechtsnormen in de internationale rechtsorde, waaronder het accreditatieverdrag zelf, door bepaalde operationele beoordelingsregels van de NVAO (de accreditatiekaders en de toetsingskaders), en door bepaalde werkingsregels die de NVAO zelf heeft vastgelegd. Anderzijds kunnen de nationale regelgevers via hun eigen regelgeving accenten leggen in sommige aspecten van de organisatie en werking van de NVAO. Vlaanderen heeft die eigen accenten verankerd in het structuurdecreet (4 april 2003). Op een beperkt aantal punten wordt regelgevende bevoegdheid gedelegeerd aan de NVAO, op voorwaarde dat het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering de regelingen die de NVAO heeft uitgewerkt, bekrachtigt. Zo bepaalt artikel 9quinquies van het structuurdecreet (4 april 2003) dat

> "het Accreditatieorgaan in een reglement volgende bestuursbeginselen op exhaustieve wijze vastlegt:
>
> 1° de bestuursbeginselen die van toepassing zijn op de totstandkoming en de uitvoering van de beslissingen en reglementen die betrekking hebben op instellingen voor hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap. Ten minste worden beginselen opgenomen inzake onafhankelijkheid en onpartijdigheid, zorgvuldigheid en redelijkheid, formele motivering, openbaarheid, en rechtszekerheid, inzonderheid de

wijze waarop onregelmatige beslissingen en reglementen kunnen worden ingetrokken;

2° de bestuursbeginselen inzake de behandeling van vragen of bezwaren en opmerkingen van instellingen voor hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap of, desgevallend, van elke andere Belgische rechtspersoon of natuurlijke persoon. Inzonderheid wordt het recht geregeld om zich bij de behartiging van zijn belangen in het verkeer met het Accreditatieorgaan te laten bijstaan door een raadsman.

Het reglement richt zich naar de gemeenschappelijke grond van het bestuursrecht geldend binnen de partijen vastgelegd in het Accreditatieverdrag.

Het reglement houdt op uitwerking te hebben indien het niet bij decreet is bekrachtigd binnen een termijn van 1 jaar vanaf de inwerkingtreding van het reglement. De bekrachtiging werkt terug tot deze laatste datum."

Het bestuur van de NVAO heeft in zijn zitting van 14 februari 2005 het ontwerp van reglement goedgekeurd met betrekking tot bovenstaande bestuursbeginselen. Het voorliggende voorontwerp van decreet bekrachtigt dit reglement (cf. bijlage bij het voorontwerp van decreet).

De bepalingen in het reglement omvatten:

- waarborgen op het vlak van de objectiviteit van de bestuursleden van de NVAO;
- de opmaak van een deskundigenadvies (adviesrapport) bij de totstandkoming van de toetsingsrapporten nieuwe opleidingen;
- de beslisregels bij het vaststellen van een accreditatiebeslissing of een toetsingsrapport;
- de installatie en naleving van een intern systeem van kwaliteitszorg;
- de motivering van de beslissingen;
- de modaliteiten van de bekendmaking van toetsingsrapporten;
- de bekendmaking van een beslissing aan een instellingsbestuur;
- indienen van bezwaren en opmerkingen;
- intrekken van een NVAO-beslissing;
- de bekendmaking van het reglement.

3 Advies

3.1 Vooraf

De Raad Hoger Onderwijs wijst erop dat, zoals aangegeven in de *Nota aan de leden van de Vlaamse Regering,* het bestuur van de NVAO al op 14 februari 2005 het ontwerp van reglement waarover bovenvernoemd voorontwerp van decreet handelt, heeft goedgekeurd. De raad betreurt het dat dit voorontwerp van decreet pas vandaag voorligt en hij zich genoodzaakt heeft gezien nog na 11 juli te beraadslagen.

De Raad Hoger Onderwijs wijst er de decreetgever op dat het ontwerp van reglement een wel erg administratief taalgebruik hanteert, dat niet bijdraagt tot eenduidigheid en transparantie.

De Raad Hoger Onderwijs is er uiteraard voorstander van dat de nationale regelgevers via hun eigen regelgeving accenten kunnen leggen in sommige aspecten van de organisatie en werking van de NVAO en zo kunnen rekening houden met de specifieke eigenschappen van elk onderwijsbestel. De raad gaat er echter vanuit dat onderhavige bestuursbeginselen voor Vlaanderen en Nederland gelijklopend zijn. Hij is van mening dat dit essentieel is voor een goede en transparante werking van de NVAO.

3.2 Uitgangsprincipe

De Raad Hoger Onderwijs stelt vast dat het desbetreffende ontwerp van reglement, in hoge mate beantwoordt aan de principes van behoorlijk bestuur, bijvoorbeeld uiteengezet in Van Mensel (1997).[1] Het recht van verdediging, de formele motiveringsplicht, de zorgvuldigheidsnorm en de redelijkheidsnorm zijn allen behoorlijk in het reglement ingeschreven. De raad staat daarom principieel positief tegenover dit ontwerp van reglement.

3.3 Algemene bepalingen (Hoofdstuk I van het ontwerp van reglement)

De Raad Hoger Onderwijs stelt voor in artikel 1 ook nog volgende begrippen te definiëren:

- toetsingsrapport (cf. artikel 6);
- behoorlijkheidsnorm (cf. artikel 16).

3.4 Onafhankelijkheid en onpartijdigheid (Hoofdstuk II van het ontwerp van reglement)

De Raad Hoger Onderwijs wijst erop dat hij in het verleden reeds heeft benadrukt hoe belangrijk het onafhankelijkheidscriterium is dat hier ondermeer gerealiseerd wordt. Aangezien de accreditatie gericht is op de formele erkenning van een opleiding op grond van een onafhankelijke beslissing, is éénvormigheid in de procedure een cruciaal gegeven. Het onafhankelijke karakter van de beslissing noodzaakt de garantie tot onafhankelijkheid van de leden van het accreditatieorgaan ten aanzien van de instellingen. De raad is echter van mening dat in naam van een ver doorgedreven transparantie en duidelijkheid de precieze modaliteiten van beraadslaging en besluitvorming intrinsiek deel zouden kunnen uitmaken van dit reglement.

In artikel 5 van het ontwerp van reglement is sprake van "een" instellingsbestuur dat een wrakingverzoek kan indienen. Omwille van de tweede paragraaf van dit artikel, gaat de raad ervan uit dat dit het instellingsbestuur is dat de accreditatieaanvraag indient. De raad signaleert echter dat dit artikel onvoldoende transparant is en teveel verschillende interpretatiemogelijkheden biedt. Zo vraagt de raad zich af in hoeverre de mogelijkheid moet geboden worden aan een zogenaamd "derde" instelling om onregelmatigheden te signaleren inzake betrokkenheid van bestuursleden bij bepaalde accreditatiedossiers.

---

[1] Van Mensel, A. 1997. *Het beginsel van behoorlijk bestuur.* Gent: Mys & Breesch.

3.5 Zorgvuldigheid en redelijkheid (Hoofdstuk III van het ontwerp van reglement)

De Raad Hoger Onderwijs wijst erop dat ook artikel 8 voor meerdere interpretaties vatbaar is. De raad stelt ook voor om de begrippen "voldoende" en "onvoldoende" alvast nader te omschrijven.

Met betrekking tot artikel 9 stelt de raad voor om de uitgewerkte procedure van interne kwaliteitszorg ook publiek toegankelijk te maken.

3.6 Verdedigingsbeginsel (Hoofdstuk VI van het ontwerp van reglement)

De Raad Hoger Onderwijs is voorstander van het onderscheid tussen opmerkingen van technische aard en fundamentele bezwaren. Hij is echter van mening dat ook technische opmerkingen moeten geacteerd worden en dat zij ook het onderwerp moeten uitmaken van een reactie zoals dit het geval is voor bezwaren.

De raad wijst erop dat ook artikel 17 (3°), naar analogie met artikel 5, om verduidelijking vraagt.

3.7 Intrekbaarheid van de beslissing (Hoofdstuk VII van het ontwerp van reglement)

De Raad Hoger Onderwijs vraagt verduidelijking omtrent de modaliteiten van de hoorzitting vermeld in artikel 20.

3.8 Bijkomende opmerkingen over de accreditatieprocedure en de toets nieuwe opleidingen

3.8.1 Toets nieuwe opleidingen

In de marge van dit reglement, wijst de Raad Hoger Onderwijs erop dat de decreetgever nog altijd geen sluitende definitie geformuleerd heeft voor "nieuwe" opleidingen. Immers, wat betekent het als een opleiding "niet bestaat" en dus een toets nieuwe opleidingen moet ondergaan. Betekent "niet bestaan": "nooit eerder een aanvraag ontvangen", of "nooit eerder erkend"? De raad signaleert in dit verband dat ook het hogeronderwijsregister aan regelmatige controles onderworpen zou moeten worden, waarbij vooral de afstemming tussen het feitelijke aanbod en de registratie wordt nagegaan.

3.8.2 Verbetertrajecten

Zoals vermeld (cf. punt 3.3), hecht de Raad Hoger Onderwijs veel belang aan verbetertrajecten inzake interne kwaliteitszorg. In Vlaanderen werd bewust gekozen voor een externe visitatie, gebaseerd op een intern zelfevaluatierapport waarin sterk de nadruk ligt op het formuleren van verbeterdoelen. Deze verbeterdoelen maken geen deel uit van het instrumentarium van de NVAO, maar zijn volgens de raad daarom nog niet van ondergeschikt belang.

3.8.3 Beslisregels

Artikel 8 van het ontwerp van reglement houdt rechtstreeks verband met artikel 56 van het structuurdecreet (4 april 2003). De Raad Hoger Onderwijs merkt op dat hier vooropgesteld wordt dat een negatieve accreditatie slaat op het geheel van de opleiding, terwijl artikel 59ter vermeldt dat een accreditatiebesluit positief kan zijn, maar een bepaalde opleidingsplaats of afstudeerrichting wel negatief kan beoordeeld worden. De vraag is of men in dergelijke gevallen geen welbepaalde verbetertrajecten kan opzetten of dat een tijdelijke erkenning kan toegekend worden. De Raad Hoger Onderwijs blijft dus voorstander een drieledig systeem van accreditatiebesluiten, waarbij een positief, negatief en een voorwaardelijke beslissing kunnen toegekend worden.[2]

3.9 Verdedigingsbeginsel

Met betrekking tot artikel 15 van het ontwerp van reglement, merkt de Raad Hoger Onderwijs op dat de termijn van 15 kalenderdagen waarbinnen de instellingen kunnen reageren op het ontwerp van accreditatiebesluit, zoals in artikel 59 van het structuurdecreet (4 april 2003) vooropgesteld wordt, te kort is. De raad stelt voor deze termijn tot 30 kalenderdagen te verlengen.

3.9.1 Internationalisering

De Raad Hoger Onderwijs steunt samenwerkingsprojecten tussen de verschillende Europese accreditatieorganen. De raad is van oordeel dat gestreefd moet worden naar wederzijdse internationale erkenning van accreditatieorganen in Europa. Hij dringt er echter op aan dat afgesproken *Europese* standaarden en richtlijnen gevolgd worden.[3]

Isabelle De Ridder
secretaris

Johan Veeckman
voorzitter

---

2 Cf. Raad Hoger Onderwijs, *Visietekst over accreditatie van de Raad Hoger Onderwijs*, 12 maart 2002, RHO/VHE/DOC/038e.

3 Cf. *Visietekst over accreditatie van de Raad Hoger Onderwijs*, 12 maart 2002, RHO/VHE/DOC/038e en *Reactie op het Bergen-communiqué* (3 mei 2005, RHO/IDR/END/001).

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Sterk door overleg
20 jaar SERV Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 21 september 2005
AG-IT/05-107

De heer Frank Vandenbroucke
Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II – laan 15

1210 Brussel

Betreft: Voorontwerp van decreet tot bekrachtiging van het reglement van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van de hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap

Mijnheer de minister,

Op 12 september 2 005 ontving de SERV uw vraag naar advies bij het "*Voorontwerp van decreet tot bekrachtiging van het reglement van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van de hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap*".

Onder voorbehoud van bekrachtiging door de raad van de SERV op zijn bijeenkomst van 12 oktober 2005, deel ik u mee dat de SERV geen opmerkingen wenst te formuleren bij dit voorontwerp van decreet.

Met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans
Administrateur-generaal

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

GA

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 39.383/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 10 november 2005 door de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot bekrachtiging van het reglement van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap", heeft op 24 november 2005 het volgende advies gegeven:

SG 39.383/1

1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe het in artikel 9*quinquies* van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, bedoelde reglement van het Accreditatieorgaan (1) te bekrachtigen. Dat reglement stelt de bestuursbeginselen vast die gelden bij de besluitvorming inzake de accreditatie en de toets nieuwe opleiding.

2. Volgens de informatie verstrekt door de gemachtigde ambtenaar, is het betrokken verdrag in werking getreden op 1 februari 2005. Het verdient dan ook aanbeveling artikel 3 van het ontwerp te stellen als volgt:

"Dit decreet heeft uitwerking met ingang van 1 februari 2005".

---

(1) Bij het verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Vlaamse en Nederlandse hoger onderwijs, ondertekend te Den Haag op 3 september 2003, goedgekeurd bij decreet van 2 april 2004 en geratificeerd bij besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004, is de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) aangewezen als Accreditatieorgaan bedoeld in de artikelen 9*quater* en volgende van het decreet van 4 april 2003.

GA

39.383/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	A. SPRUYT, M. RIGAUX,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur.

DE GRIFFIER,

G. VERBERCKMOES

DE VOORZITTER,

M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

De Vlaamse Regering,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

Besluit:

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Het als bijlage bij dit decreet gevoegde reglement van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap, zoals aangenomen op 19 februari 2005 en geamendeerd op 13 december 2005, wordt bekrachtigd.

Artikel 3

Dit decreet heeft uitwerking met ingang van 1 februari 2005.

Brussel, 16 december 2005.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

BIJLAGE

BIJ HET ONTWERP VAN DECREET

REGLEMENT TOT BEPALING VAN BESTUURSBEGINSELEN DIE VAN TOEPASSING ZIJN BIJ DE BESLUITVORMING INZAKE ACCREDITATIE EN TOETS NIEUWE OPLEIDING TEN AANZIEN VAN HOGERONDERWIJSOPLEIDINGEN IN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

DE NEDERLANDS-VLAAMSE ACCREDITATIEORGANISATIE

Gelet op het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, inzonderheid op artikel 9quinquies, 59, §2, tweede lid, 60sexies, tweede lid en 61, §7, derde lid, zoals toegevoegd door het decreet van 19 maart 2004;

Overwegende dat dit Reglement hoofdstuksgewijs invulling geeft aan de bestuursbeginselen vermeld in de geciteerde bepalingen van het decreet van 4 april 2003;

Dat de inpassing van deze bestuursbeginselen in de procedures inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding voor de gebruikers bevattelijk wordt gemaakt in handleidingen;

Na beraad,

BESLUIT:

HOOFDSTUK I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

De begrippen die in dit Reglement worden gehanteerd, moeten worden gelezen in de zin die eraan wordt gegeven in het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en het Vlaamse hoger onderwijs, ondertekend te Den Haag op 3 september 2003 en in het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Voor de toepassing van dit Reglement wordt verstaan onder:

1° accreditatiebesluit en -rapport : het rapport en het besluit als bedoeld in artikel 60 van het structuurdecreet;

2° Accreditatiekader: het Accreditatiekader Bestaande Opleidingen Vlaanderen;

3° behoorlijkheidsnorm: een beginsel, afgeleid uit de beginselen van behoorlijk bestuur, dat door een normaal zorgvuldig beoordelaar wordt toegepast;

4° NVAO: het orgaan van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie dat bij of krachtens verdrag is aangewezen om de in dit Reglement bedoelde bevoegdheden uit te oefenen;

5° structuurdecreet: het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

6° Toetsingskader: het Toetsingskader Nieuwe Opleidingen Vlaanderen;

7° toetsingsrapport: het rapport als bedoeld in artikel 62, §7, van het structuurdecreet.

Artikel 2

Dit Reglement is van toepassing op alle accreditatieaanvragen en aanvragen voor een toets nieuwe opleiding die uitgaan van een bestuur van een instelling in de Vlaamse Gemeenschap.

HOOFDSTUK II

ONAFHANKELIJKHEID EN ONPARTIJDIGHEID

Artikel 3

De vaststelling van een accreditatiebesluit en –rapport c.q. een toetsingsrapport gebeurt op onafhankelijke en onpartijdige wijze.

Artikel 4

§1. De bestuursleden van de NVAO onthouden zich van de deelname aan de beraadslagingen en beslissin-

gen over een accreditatieaanvraag c.q. een toetsingsaanvraag, indien sprake is van:

1° een (vroeger) lidmaatschap van:

a) het personeel van de betrokken instelling, ongeacht de aard van de tewerkstelling of de herkomst van de bezoldiging;

b) een bestuursorgaan van de betrokken instelling;

c) een bestuursorgaan van een rechtspersoon waarin de instelling deelneemt;

d) een bestuursorgaan van het ziekenhuis verbonden aan de instelling ;

2° het (vroeger) lidmaatschap of de (vroegere) vertegenwoordigingsfunctie in de associatie waartoe de instelling behoort;

3° het (vroeger) verstrekken van adviezen of het (vroeger) uitvoeren van opdrachten ten behoeve van de betrokken instelling;

4° de (vroegere) echtverbintenis of (vroegere) samenwoning of het hebben van familiale banden tot in de tweede graad met een persoon die zich bevindt in een geval van onverenigbaarheid als bedoeld in 1°.

Er is geen onverenigbaarheid meer indien het lidmaatschap, de vertegenwoordigingsfunctie, de echtverbintenis of de samenwoning eerder werd beëindigd, of het advies of de opdracht eerder werd opgeleverd, dan in de periode van vier jaar voorafgaand aan het ogenblik waarop de aanvraag voor een accreditatie in het postregister van de NVAO werd ingeschreven.

Voor de toepassing van het eerste lid, 1°, d), wordt het Universitair Ziekenhuis Gent c.q. het Universitair Ziekenhuis Antwerpen beschouwd als verbonden met de Universiteit Gent c.q. de Universiteit Antwerpen.

§2. De bestuursleden van de NVAO kunnen zich, naast de in §1 bedoelde gevallen, op gemotiveerde wijze vrijwillig onthouden van deelname aan de beraadslagingen en beslissingen over een accreditatieaanvraag c.q. een toetsingsaanvraag.

Artikel 5

§1. Elk instellingsbestuur kan bij de accreditatieaanvraag c.q. de aanvraag voor een toets nieuwe opleiding een wrakingsverzoek indienen, als het meent dat een bestuurslid zich in een van de in artikel 4, §1, genoemde gevallen van onverenigbaarheid bevindt.

Het wrakingsverzoek kan naderhand worden ingediend, indien de reden tot wraking later is ontstaan of het instellingsbestuur pas later kennis heeft kunnen krijgen van deze reden.

§2. Over het wrakingsverzoek wordt onverwijld een beslissing genomen door het bestuur van de NVAO, zetelend zonder het bestuurslid waarop het wrakingsverzoek betrekking heeft.

HOOFDSTUK III

ZORGVULDIGHEID EN REDELIJKHEID

Afdeling 1

Totstandkoming toetsingsrapporten

Artikel 6

Toetsingsrapporten worden vastgesteld op grond van een adviesrapport.

Het adviesrapport steunt ten minste op domeinspecifieke deskundigheid, onderwijsdeskundigheid en deskundigheid op het vlak van de didactiek, en evaluatiedeskundigheid.

Afdeling 2

Zorgvuldige en redelijke beslisregels

Artikel 7

Een accreditatiebesluit c.q. toetsingsrapport is positief indien alle samenvattende oordelen over de in het Accreditatiekader c.q. Toetsingskader genoemde onderwerpen voldoende zijn.

Indien als “onvoldoende” beoordeelde facetten naar het oordeel van de NVAO gecompenseerd worden door sterktes binnen andere facetten van hetzelfde onderwerp, wordt een onderwerp als “voldoende” beoordeeld.

Artikel 8

Een facet wordt door de NVAO als voldoende beoordeeld, wanneer de operationalisering ervan door de

opleiding binnen een normaal zorgvuldige instelling bijdraagt tot de verwezenlijking of de vrijwaring van de generieke kwaliteitswaarborgen, als bedoeld in artikel 58 van het structuurdecreet.

Artikel 9

Wanneer er sprake is van verschillende afstudeerrichtingen en/of vestigingen, dan is voor de beoordeling van een onderwerp als "voldoende" vereist dat deze beoordeling ten aanzien van de verschillende afstudeerrichtingen en/of vestigingen afzonderlijk wordt gegeven.

Afdeling 3

Interne kwaliteitszorg

Artikel 10

De NVAO ontwikkelt en hanteert een interne procedure van kwaliteitszorg van de NVAO, die inzonderheid rekening houdt met de consistentie in de besluitvorming.

HOOFDSTUK IV

MOTIVERINGSPLICHT

Artikel 11

§1. De NVAO vermeldt bij elke uitvoerbare beslissing die voorafgaat aan het uitbrengen van een accreditatiebesluit en -rapport c.q. een toetsingsrapport:

1° de concrete feiten die aan de grondslag liggen van de beslissing;

2° de toepasselijke gronden waarop de beslissing steunt;

3° hoe en waarom die gronden, uitgaande van de vermelde feiten, tot de beslissing leiden.

De motivering moet een voldoende grondslag zijn voor alle onderdelen van de beslissing.

De motivering wordt uiteengezet in de beslissing zelf, of in een aan de beslissing toegevoegde nota.

§2. De formele motivering kan geheel of gedeeltelijk volstaan met een verwijzing naar een uitgebracht advies, indien:

1° het advies zelf geheel of gedeeltelijk de motivering van de beslissing bevat;

2° het advies aan de beslissing wordt toegevoegd;

3° voorafgaand aan de verwijzing blijk wordt gegeven van het feit dat over het geheel of gedeeltelijk navolgen van het advies is gedelibereerd.

Artikel 12

Accreditatierapporten geven uitdrukkelijk aan op welke wijze de verschillende in hoofdstuk 2.4 van het Accreditatiekader opgenomen evaluatieregelen op de externe beoordeling en op de opleiding zijn toegepast.

Accreditatierapporten kunnen per facet afzonderlijk verwijzen naar het voorafgaand visitatierapport. Een globale verwijzing naar het visitatierapport volstaat niet.

Artikel 13

Toetsingsrapporten geven uitdrukkelijk aan op welke wijze de verschillende in hoofdstuk 3 van het Toetsingskader opgenomen evaluatieregelen op de opleiding zijn toegepast.

Toetsingsrapporten kunnen per facet afzonderlijk verwijzen naar het voorafgaand deskundigenadvies. Een globale verwijzing naar het deskundigenadvies volstaat niet.

HOOFDSTUK V

OPENBAARHEID

Artikel 14

Als de Vlaamse Regering heeft beslist om een voorgestelde opleiding als nieuwe opleiding te erkennen, wordt het aan de erkenningsbeslissing voorafgaande toetsingsrapport onmiddellijk bekendgemaakt op de website van de NVAO.

Artikel 15

De NVAO vermeldt bij elk uitvoerbare en te betekenen beslissing de mogelijkheden inzake bezwaar en beroep.

HOOFDSTUK VI

VERDEDIGINGSBEGINSEL

Artikel 16

§1. De bepalingen van dit hoofdstuk betreffen het recht van instellingsbesturen om bezwaren en opmerkingen te formuleren bij ontwerpen van accreditatiebesluit en –rapport, c.q. van toetsingsrapport, als bedoeld in artikel 59, §2, tweede lid, c.q. 62, §7, derde lid, van het structuurdecreet.

§2. Opmerkingen aangaande een ontwerp kunnen steeds worden overgemaakt aan de NVAO, in welke vorm ook. Deze opmerkingen zijn van technische aard.

Bezwaren aangaande een ontwerp worden aan de NVAO overgemaakt met inachtname van de beginselen van de artikelen 17 tot en met 21. Deze bezwaren betreffen de grond van het ontwerp.

Een instellingsbestuur geeft telkens duidelijk aan of een overgemaakte bedenking een opmerking of een bezwaar betreft.

Artikel 17

Bezwaren worden in een antwoordnota aan de NVAO bezorgd. Het instellingsbestuur kan aan de antwoordnota de stukken toevoegen die het relevant acht. De stukken zijn gebundeld en worden op een inventaris ingeschreven.

In de antwoordnota wordt een voldoende en duidelijke omschrijving gegeven van volgende elementen :

1° de geschonden geachte regel en/of behoorlijkheidsnorm;

2° de wijze waarop die regel en/of behoorlijkheidsnorm naar het oordeel van het instellingsbestuur door het ontwerp geschonden word(t)(en).

Artikel 18

De NVAO toetst de ontvankelijkheid van elke inkomende antwoordnota.

Een antwoordnota is onontvankelijk als ten minste één van de hieronder genoemde voorwaarden is vervuld :

1° de antwoordnota is niet ingediend door of namens het instellingsbestuur;

2° de antwoordnota is buiten de in het structuurdecreet gestelde termijn aan de NVAO bezorgd;

3° de antwoordnota voldoet manifest niet aan artikel 17, tweede lid.

Indien de NVAO vaststelt dat de antwoordnota onontvankelijk is, wordt de procedure als afgehandeld beschouwd. Het instellingsbestuur wordt daarvan onverwijld schriftelijk in kennis gesteld.

Artikel 19

Bij het uitbrengen van een eindbeslissing over een ontvankelijke antwoordnota neemt de NVAO een bijzondere motiveringsplicht in acht. In de motivering wordt aangegeven op welke wijze gevolg werd gegeven aan de verschillende door het instellingsbestuur aangevoerde bezwaren.

Artikel 20

Het instellingsbestuur heeft het recht om zich bij de in dit hoofdstuk bedoelde bezwaarprocedure te laten bijstaan of vertegenwoordigen door een raadsman.

Elke vertrouwenspersoon kan optreden als raadsman.

De NVAO kan van een raadsman een schriftelijke machtiging verlangen, behoudens in het geval deze raadsman ingeschreven is als advocaat of als advocaat-stagiair.

HOOFDSTUK VII

INTREKBAARHEID VAN BESLISSING

Artikel 21

§1. De NVAO kan een onregelmatig genomen negatief accreditatiebesluit en het bijhorende accreditatierapport intrekken gedurende de termijn waarbinnen de vernietiging ervan kan worden gevraagd aan de Vlaamse Regering.

Als daadwerkelijk een verzoek tot vernietiging bij de Vlaamse Regering werd ingediend, wordt de termijn van intrekbaarheid verlengd als volgt:

1° in het geval een hoorzitting werd gevraagd, kunnen accreditatiebesluit en -rapport ingetrokken worden tot aan de sluiting van de debatten;

2° in het geval geen hoorzitting werd gevraagd, kunnen accreditatiebesluit en -rapport ingetrokken worden tot aan de dag waarop aan de NVAO de wederantwoordnota wordt betekend, als bedoeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2004 betreffende de beroepen tegen beslissingen van het Accreditatieorgaan.

Na een intrekking herformuleert de NVAO het accreditatiebesluit en -rapport rekening houdend met het recht van het instellingsbestuur om aangaande het ontwerp bezwaren en opmerkingen te maken, als bedoeld in Hoofdstuk VI.

§2. De NVAO kan toetsingsrapporten niet intrekken. Zo de NVAO een gebrek in een toetsingsrapport vaststelt, meldt zij dit onverwijld aan de Vlaamse Regering.

§3. De NVAO kan onregelmatig genomen beslissingen voorafgaand aan het uitbrengen van een accreditatiebesluit en -rapport c.q. toetsingsrapport, intrekken totdat het betrokken accreditatiebesluit en –rapport c.q. toetsingsrapport is uitgebracht. Als die intrekking niet tijdig gebeurt en het accreditatiebesluit of het toetsingsrapport wordt door de beslissing aangetast, dan zijn de bepalingen van §1 c.q. §2 van toepassing.

HOOFDSTUK VIII

SLOTBEPALINGEN

Artikel 22

Dit Reglement en elke wijziging daarvan worden voor opname in het Belgisch Staatsblad aangeboden. Zij worden tevens bekendgemaakt op de website van de NVAO.

Artikel 23

De bepalingen van dit Reglement treden in werking op de dag bepaald voor de inwerkingtreding van het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en het Vlaamse hoger onderwijs, ondertekend te Den Haag op 3 september 2003.

Gezien om gevoegd te worden bij het decreet van […] tot bekrachtiging van het reglement van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap.